N. 89

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 4. Listopada V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 20 Pazdziernika. Dalsze ofiary z Gubernii Wileńskiey. Graf Plater offiarował 150 rubli berlinkami. Baron Mirbach 100 talarow. Franciszek Mikucki 2 krowy. Jan Komar 9 rs. Michał Chodźko 15 rs. Tadeusz Rodziewicz 6 rs. Tadeusz Matusewicz 15 r. as. Józef Dłuski szablę, muszkiet, i 3 rs. XX. Dominikanie Wykodworscy 6 rs. Jgnacy Rużewicz parę pistoletow. Ludwik Zyliński szablę i 10 rs. Marcelli Abramowski szablę i 5 r. as. Kazimierz Liubochołski strzelbę. X. Bagiński 100 rs. X. Oppanowicz 8 rs. Andrzey Poniatowski 4 rs. X. Onufry Bukaty strzelbę i 15 r. s. Chorąży Berkek 5 rs. Antoni Toplicki 10 rs. Prezydent Ziemski Siesicki 100. Sędzia Szykowski i Klimowicz po 25. Jan Bolcewicz 10. Dominik kupiec i Justyn Reutowie po 25 r. as.

Grafinia Platerowa 50 r. as. Chorąży Karol Tryntroch 25. Sowietnik Nadworny Kopecki 30 r. Wice Marszałek Wiktor Witkiewicz 50. Podkomorzyna Zukowska 500. Marszałek b. Telsz: Putkamer 3 strzelby i 50 r. as. Łowczy Piotr. Jlinicz 10 rs. Marszałek Kowień: Zawisza 1 strzelbę. Szlachta Samuel Wołk 25, Mikołay Parfianowicz 10 r. as. Marcelli i Wincenty Jankowscy 6 r. Bogusław Eysymont 15. Antoni Choroszewski 1 rubel srebrem.

Jakub Godaczewski konia i 15 rs. Wincenty Jasudowicz i Wincenty Danilewicz 3. Antoni Sierzpiński i Wincenty Elsner po 15. Grzegorz Huszcza 10. Jan Muynel 100. Antoni Wałchowicz 40. Gasper Powłowicz 9. X. Jan Wiszniewski 53 r. i k. 14 srebrem. Doktor Mikołay Lipiński szablę. Barbara Rozenowa 10. Helena Dombrowska z synem Ludwikiem 100. Antoni Wazgird 15. Józef Rossochacki 5. Michał Dydziński 3 rs. Xże Stanisław Puzyna parę pistoletow i woz ammunicyiny. Józef Chrapicki strzelbę. Michał Ogiński 100 rs. Józef Pomarnacki 25. Marszałek b. Wiłkomierski Kościałkowski 415 r. as. Jan Burba 100. Pisarz Ziem: Kazimierz Burba 10 r. as. Jgnacy Juraha 5 rs. Obywatel Jurborski Jcko Judelowicz Adolson 1000 r. as. Dawid Szmuyłowicz 1 r.

Okolica Soroktatary 15. Professor Pinabel 15 rs. Dominik Demski 1 r. Szlachta Jan Rudziewicz i Dawid Sinkiewicz po 7 rs. Jgnacy i Mikołay Zambrzyccy 25 r. as. XX. Trynitarzy Trynopolskich Klasztor 30 r. as. Wice Regent Rossen 5. Kaznaczey Bułharyn 25 r. as. Chorąży powiatowy Jgnacy Zaba 150 r. Szlachta Andrzey Hromyka i Wincenty Wankowicz 50 r as. Zydzi Hirsza Mowszowicz 2 szable i 10 r as. Mendel Szmuyłowicz 2 rm. Emaszewicz po 1 r. Wincenty Roszkowski 1 rs. i do końca woyny po rublu srebrem oraz pistolet Angielski. Zyd Wulf Mowszowicz 1 rm. Leyba Buszkaniec szablę i 1 rm. Szymon Laskowski bagnet i 1 rm. Jakubowski strzelbę. Leon Joselowicz 5 r. as. Szlachta Michał Zyburo 15, Michał Wołczacki 10 rs. X. Jgnacy Pieczlewicz 10 rs. XX. Bazylianie Boruńscy 10 rs.

Szlachta Jan Oponowicz 1 r. Jan, Alexander, Mustafa, Józef, Jlia, i Jakub Sobolewscy 6 rs. Sowietnik nadworny Sobolew 469 r. 98 k. Justyn i Jgnacy Alexandrowicz 2 rs. Sędzia b. Ziem: Szawelski Rynkszelewski 33 pary cholew i przodkow na buty. Tadeusz Szemiot 100 r. as. Regent Grzegorz Butkiewicz szablę. Podkomorzy Piotr Kleczkowski parę pistoletow, strzelbę, karabin, 50 rs. i co rok do końca woyny po 50 rs. Graf Józef Mostowski 200 r. as. Reszta później.

Dalsze opisanie Finlandyi. Cały kray dzieli się na 7 prowincyow. 1 w Finlandyi właściwey leży miasto Abo stolica całey Finlandyi rezydencya Biskupa, Gubernatora, i Sądow: leży o mil 50 od Sztokolmu, ma port, przy uyściu rzeki Kura, w małey odnodze, oraz werfty na budowanie okrętów: rzeka dzieli miasto na dwie części, które są drewnianemi mostami związane. Ma trzy place; Uniwersytet, w którym 300 iest uczniow. Mieszkańców iest 12000; budynki po większey części są drewniane. Weyście do portu iest warowne, zamkiem utwierdzone, ale razem niebespieczne: opuł mili leży piękna wyspa.

Nystad miasto nadmorskie handlowne leży o 9 mil ku zachodowi i północy od Abo; ma port wygodny, i 19000 mieszkańców. Miasto te sławne traktatem 1721 między Szwecyą a Rossyą podpisanym. Raunio i Bierneburg, dwa miasta nadmorskie, na 12 i 16 mil na północ od Abo odległe, ma pierwsze 1900, drugie 2400 mieszkańców, Tammerfors zbudowane 1799 nad ieziorem Pyhasee ma 600 mieszkańców.

2 Prowincya Aland składa się z mnóstwa wysp, skał, i wysepek, pomiędzy któremi więcey 80 iest zamieszkałych. Leżą one w mieyscu, gdzie odnogi Botnicka i Finlandzka stykaią się, między Finlandyą i Uplandyą, od którey ostatnia wyspa o 6 mil leży. Na wszystkich wyspach i skałach liczą mieszkańców 22000. Wyspy są gurzyste lecz żyzne. Znacznieysze są Aland, Wardoe, Brandoe, Lemland.

3 Prowincya Tawastland, na wschod właściwey Finlandyi położona, rozciąga się na mil kwadratowych 280, gdzie ledwo liczą dusz 120000. Miasto Tawastus przed 30 laty wybudowane stołeczne tey prowincyi, iest porządnie zręcznie pięknie i wygodnie zbudowane, liczy 1350 mieszkancow.

4 Prowincya Nyland nad Fińską odnogą, rozciąga się na 110 mil kwadratowych i ma 110000 dusz. Miasto Helsingfors leży nad morzem, ma 3000 mieszkańców; tu na 7 wyspach stoi sławna

twierdza zbudowana 1749, iest przedmurzem Finlandyi całey, liczy głów 3400. Trzecie miasto Ekenaes nadmorskie handlowne, zawiera 1200 mieszkańców. Hangoe, celna komora, z wybornym portem, mnóstwem wysp i skał, otoczonym. Borgo dawne miasto handlowe, rezydencya Biskupow ma 2000 mieszkańców. Luisa, czyli Degerby, ma 2000 mieszkańców i zamek Swartholm.

Sawolax prowincya bagnami iezioramí i górarami porznięta, nie żyzna, nie ma żadnego miasta, liczy iednak 100000 mieszkańców; rozciąga się między Tawasltand a Karelią.

6 Karelia, także bez żadnego miasta, 60000 mieszkańców osiadła. Stolica tych dwuch prowincyów iest w Kuopio, na pół wyspie w Jezioro Kattawes wchodzącym, tam rezyduie Gubernator z władzami sądowemi.

7 Osterbotnia ma 212000 dusz; ma rzeki Ulea, Kemi, Jio. Miasto Uleaborg, pierwsze po Abo, od którego na 75 mil odległe, 3800 mieszkańców osiadłe. Waza porządnie zbudowane, ma 384 domy i w nich 2400 mieszkańców; dobre werfty. Gamle Karleby 1400 mieszkańców. Nykarleby przy uyściu rzeki Lappa, z dobrym portem, ma 9000 mieszkańców. Brahestad, Jakobstad, Kuskoe, i Christyansztad mnieysze miasta.

O czynnościach woiennych w Finlandyi. Naczelnik armii Szwedzkiey Feld Marszałek Klingsporn prosił główno komenderuiącego Graffa Buxhewdena o zawieszenie broni. Graf Buxhewden niewiedząc ani o wyparowaniu nieprzyiaciela z niedobytego pod Taywolo stanowiska, ani o połączeniu korpusu GL. Tuczkowa z GA. X. Dołhoruki, zezwolił dnia 17 września na podpisanie zawieszenia broni, pod warunkami, rozłożenia się w mianowaney pozycyi, i ostrzeżenia, ośmio dniami przed rozpoczęciem kroków nieprzyiacielskich, ieżeliby traktat nie był potwierdzony przez nawyższą wolę J. J. Mości. Zważywszy J. J. Mość że zaięcie stanowiska Taywolo, i połączenie się dwuch korpusow w północney części, było skutkiem poruszania woysk naszych, anie zaś wypadkiem podpisanego Armisticium, rozkazał przerwać natychmiast zawieszenie broni, i skonczyć kampanią, szczęśliwie odniesionemi zwycięstwami w okolicach Wazy i pod Helsingiem zaczętą.

WIEDEN d. 26 pazdziernika. Cesarz mianował Ambassadorem swoim w S. Perterzburgu Xcia Karola Schwartyenberg, Szambelana, Komandora orderu woiennego Maryi Teressy, aktualnego taynego konsyliarza, Feld Marszałka, dywizyynego dowodzcę, Szefa Ułanow. Franciszek 1 przez szczegulną opiekę nad instytutem głucho niemych, kupił dla niego dom wygodny, i szkołę otwartą dla pożytku uczących się i ciekawych założyć kazał.

Korona Węgierska, ze wszystkiemi znamionami koronacyinemi, po 41 dniowey niebytności, z Prezburga do Offen przeprowadzona dnia 4. Jazda z przepychem Węgierskim ubrana, tudzież gwardya obywatelska z miasta Pest i Offen, spotkała na granicach tego powiatu narodowe Keynoty, które Baron Józef Sylenyi wiozł w szkatule zapieczętowaney, zgromadziły się wszystkie władze cywilne i woyskowe, staneły wparadzie woyska i gwardya obywatelska, działa i dzwony odezwały się, dla przyięcia drogiego skarbu przez wewnętrzny szacunek, nader rzadkiego, przez odległą starożytnosć, wielkiego ze względu na polityczne znaczenie, nieocenionego w narodowey chlubie. Wyięta skrzynia z powozu, zaniesiona z powagą do zamku i zwyczaynym obrzędem, w sali temu celowi poświęconey złożona została.

O czynnościach armii Tureckiey, przez W. Wezyra zgromadzoney, niemamy pewnych wiadomości. Rozkazał Bayraktar lennikom, obowiązanym dostarczać pewną liczbę żołnierzy, pod imieniem Spahow znaiomych, odtąd wnosić summę na utrzymywanie 100 tysiącznego woyska regularnego. Wehabitowie nieprzestaią panować w Arabii. W Egipcie zupełna spokoyność panuie; niewiadomo, co sprawi w Londynie Elfi Bey Mammelukow, który od nieiakiego czasu tam przebywa; nikt zgadnąć nie może co rząd Angielski myśli o portach Egipskich i ogulnych tego kraiu interessach.

PARYZ d. 18 pazdziernika. Spodziewamy się że Jmperator niebawnie do S Cloud z podróży Erfurtskiey powróci, i obrady zgromadzenia prawodawczego zagai, krótko zabawiwszy uda się do Bayonne, gdzie nieomylnie czakaią przybycia Napoleona na dzień 2 listopada. Marszałek Moncey w Katalonii dowodzący, mianowany został Xiążęciem Cornegliano; te dobra leżą w kraiu dawniey Weneckim dziś w Królestwie Włoskim. W sławnym więzieniu Temple, gdzie Ludwik 16 był zamknięty, gdzie Pichegru życie sobie odebrał, gdzie smutny teatr klęsk rewolucyinych założony dziś ani iednego nie ma więznia; wykraczaiący przeciw narodowi i tronowi zamknięci są w zamku Vincennes. Między Paryżem a Amszterdamem, ustanowiono codzienny bieg poczty, dla ułatwienia wydarzaiących się, w następnych miesiącach, interessow ważnieyszych.

G. Vauthier, komendant miasta Rouen, odebrał rozkaz od Ministra woiennego, pilnować nayścisley każdego Anglika, który bez osobliwego pozwolenia od Ministra, nie może się oddalić z mieysca, nawet dla interessow kupieckich. Regimenta liniowe 28 i 32 oraz regiment 5 dragónow przeszły dnia 4 i 5 miasto Berdaux, z wielkiemi honorami, ciągnąc do Hiszpanii.

Nasze miasto coraz większych ozdob nabywa; zbudowane nowe mosty, tyle ozdoby ile wygody daią Paryżowi; sprostowane ulice otworzyły dalekie patrzącym pole: dziś nowa na końcu ulicy S. Denis staie fontanna; ogromna kolumna, pięknie w okrąg wytoczona, rzeźbą w koło okryta, złocistemi obręczami spięta, wyrzuca daleko z siebie wodę, która wygadzaiąc innym potrzebom, chłodzi upał, odświeża powietrze, i ciszy kurzawę. Marszałek Victor w mieście la Marche w którym się narodził, darował kościołowi parafialnemu wiele ozdob drogich, w nadgrodę strat w rewolucyi poniesionych.

Listy z Rochelle przyniosły wiadomość, że pierwsza dywizya woyska Portugalskiego na 200 statkach przewozowych tam przybyła. G. Junot X. Abrantes miał otrzymać od Napoleona rozkaz za-

trzymać się w tem mieście, czekaiąc dalszego postanowienia. Małżonka iego wyiechała tem czasem na spotkanie Xiążęcia do pomienionego miasta.

Karol 4 Król Hiszpański przedsięwziol podróż do prowincyow południowych Francyi. Naiąc kazał dla siebie nayspanialsze gmachy w mieście Aix w Prowancyi; zimę ma przepędzić na granicy dawniey Włoskiey w Nizza nad rzeką Var. Zandarmy czynią wszelką powinność przy boku Monarchy tak dla honoru iakoteż i wygody. W całey podróży przyimowany wszędzie ze czcią i powinnym uszanowaniem. Prefektowie i urzędnicy na spotkanie Króla wychodzą, woyska zawsze w paradzie stawaią.

Miasto Akwizgran, Aken poniemiecku, Aix la Chapelle po francuzku, zwane, dawniey stolica Karola wielkiego, który w iey murach dyktował prawa Niemcom Francyi i Włochom, przeciągiem czasu upadłe i zruynowane, nową postać przybiera pod W. Napoleonem, który wzbudziwszy w mieszkańcach szlachetną emulacyą, bagna przemienił w kanały, góry fontannami i ogrodami ozdobił. Na mieyscu wałow, i fos wodę gniłą zamykaiących, zasadzone kwitną drzewa. Kapiele, pałace, kosciolý, i inne publiczne gmachy, zrobiły miasto nie podobnem do tego czem było przed trzema laty. Prefekt zaprowadza trzodę owiec Hiszpańskich, Merinos, za których wełnę, fabryki departamentu Roer 30 millionow frankow dotąd płaciły. Na obszernych łąkach pasie się teraz 60 baranow i 1000 owiec, lecz daleko ieszcze aby ta liczba fabrykom dostateczną była, gdy więcey milliona run potrzeba.

Od granic Hiszpańskich mało odbieramy wiadomości, ponieważ nic ważnego między naszemi woyskami, a Insurgentami, dotąd niezaszło od czasu, iak linia nad rzeką Ebro od Barcellony do Burgos wyciągniętą została.

G. Blacke, który na czele rokoszanow był wtargnoł do Bilbao, iest rodem Niemiec, służył dawniey w woysku w nie naywyższey randze, dziś przychodzi do wziętości u Hiszpanów. Cofnoł się on w gury Ordunna. Obywatele do miasta powracaią. Niemaiąc nic do czynienia Anglicy w Portugalii, ruszyli do Hiszpanii, korpus ieden od 20000 ma stanąc nad rzeką Ebro i połączywszy się z rokoszanami zaczepnie działać zamysla. Przytem coraz licznieysze i większe z Anglii idą posiłki, niedawno 15 t. z portu Falmouth wypłyneło do Hiszpanii. O ważney bitwie między Naczelnikami Insurgentow Palafox i la Cuesta zaszłey, milczą pisma publiczne.

W Bayonne reperuią na przyięcie Napoleona zamek, Marrac. Król Józef w zupełnym iest zdrowiu, dni całe na koniu przepędza, zapuszczaiąc się w nayodleglеysze mieysca, niezrażony przykremi drogami. Dla wszystkich iest zupełnie przystępny, co nieskończenie podoba się Hiszpanom. Dnia 4 odprawił w Wittoria popisy nayduiącego się tam woyska. Piechota, iazda, artyllerya, bynaymniey niezmużone, naypięknieszym były widokiem.

Dywizya z korpusu Marszałka Ney przez te miasto wgłąb kraiu przechodziła. Alkada w Wittoria ogłosił, iż nikt bez pasportu przebywać w mieście nie może. Przybyły, który we 24 godzinach iemu się nieoznaymi, za szpiega poczytany będzie. Biskaia polerownieysza iest od innych prowincyow, tu mniey iest klasztorow, mniey dobr duchownych, niema żebrakow, więcey zatem niż gdzieindziey iest dóbr obywatelskich, więcey przemysłu i lepsze rolnictwo. Król też więcey od innych tę prowincyą ulubił. Gwardya Królewska przez Bayonne przeszła do Hiszpanii. Wszystkie woyska z pospiechem tam ciągną, zatrzymane po drodze na chwilę dla przyięcia honorow i czci przez lud Francuzki im oddaney. G. Merlin dowodzący w Bilbao, ma dostateczną siłę dla utrzymania spokoynosci, zamknięcia przystępu Angielskim Agentom. Józef wyrokiem swoim pozwolił w Hiszpanii przyimować pieniądze Francuzkie.

Widząc Hiszpanow i Anglikow zgromadzaiących się, winszuią nasi rycerze chwalebney sobie walki, w którey rozstrzygną w dniu iednym losy dwuch Królestw. Nieprzeciągneła się woyna Hiszpańska, z inney przyczyny iak tylko dla tego, że rokoszanie unikaiąc walney bitwy zgon swóy przeciągneli. Lecz kiedyż tłumy z nad Tagu i Tamizy, odważą się potkać nadreńskich i Wislanskich rycerzów?

W stolicy stanow ziednoczonych Washington pokazało się pismo w tresci, kto iest nieprzyiacielem Amerykanow i handlu, Anglicy czy Francuzi? Same ważnieysze wypadki składaią odpowiedź. Po uwolnieniu Amerykanow 1783 ganił ciągle Parlament Angielski traktat pokoiu, i Ministrowie zostali usunieni. Nowi Ministrowie Brytanii W. nieoddawali długo części zachodniey Amerykanom, zbuntowali gromady Indyanow, z któremi stany musiały długą prowadzić woynę. Dzieła w Londynie wydrukowano o sposobach podbicia Ameryki, o utrzymaniu Canady, która nazwana iest rózgą żelazną na Amerykanow. Między zabitemi Indyanami znaleziono przebranych Anglikow, którzy świeżo wyciśnięte na sobie nosili znaki dzikich mieszkańców. Anglia zaręczyła Francuzom traktatem 1786 że towary pod flagą Francuzką są nietykalne, przeciwnie chcąc przezierać okręta Amerykańskie, one zatrzymywać, maytków gwałtem zabierać i wszystką zemstę wywierać, powiedziała 1791 wyraźnie, iż nigdy stanom podobnego iak Francyi nieprzyzna przywileiu. Hiszpania Francya znalazła na okrętach Angielskich wielu maytkow Amerykańskich. Roku 1792 Anglia zniszczyła handel, ogłaszaiąc porty Francyi zamkniętemi dla oboiętnych narodow, bo z tey uchwały wywiązały się ustawy iedne srozsze od drugich, które zniszczyły oboiętność i zmusiły oboiętnych bydź albo wspólnikami albo ofiarą mocnieyszego. Przeciwnie Francya walcząc o przywileie handlu, oboiętności, prawa narodow, nigdy nieściesniała żeglugi Amerykanów, lubo mogła stawić liczne flotty, kiedy stany ani iednego liniowego niemiały okrętu. Nim zacznie się woyna, zawsze Anglicy chwytaią statki oboiętne do Francyi przeznaczone, gdy Francuzi zawsze poważali flagę Amerykańską. Niekładnąc Anglia granic łupiestwu i srogosci postanowiła 1793 z Hiszpanią Austryą i Prussami zamknąc Francyą, aby ią, przerwą handlu, klęskami re-

wolucyinemi i orężem pokonać. Francya dowiodła że ma nieprzebrane sposoby obrony, lecz nieuciemiężyła oboiętnego handlu, zapłaciła za wszystkie towary, które podług ustaw morskich niepodpadały konfiskacie. Odważyła się poźniey Anglia zabierać bez nadgrody płynące do Francyi okręta, a nawet konfiskować wszystkie te, któreby wiozły produkta z osad Francuzkich. Czyż wykracza Francya że tegoż przeciw Anglii używa oręża? że Amerykanow służących na okrętach Angieskich za korsarzow uważa? Powinny więc stany Ameryki utrzymać powagę narodową, i zmazać doświadczone obelgi.

W Wiedniu założony Instytut głucho niemych, u nas iuż wyszli doskonali uczniowie. Piękne są odpowiedzi głucho-niemego Massieu, który wyszedł ze szkoły Sikarda. Zapytany co to iest Bóg, cnota, wieczność? Odpisał że Bóg iest istotą potrzebną, słońcem wieczności, zegarmistrzem natury, machiną świata, duszą ciał wszystkich. Cnota iest to, co niewidzialnie dobrze rządzi widzialnemi rzeczami. Wieczność iest dzień; bez wczora i iutra. U Niego nadzieia iest kwiatem szczęścia. Wdzięczność iest pamięcią serca. Sicard wydał dzieło o sposobie uczenia głucho niemych we dwuch częściach, w pierwszey opisuie znaki fizyczne w drugiey pod zmysły niepodpadaiące.

Prezydent stanow ziednoczonych Jefferson przysłał do Paryża zbior kości nieznaiomego dotąd zwierza Mattadousta zwanego, który iest większym od Monmouth, którego kły na cztery łokcie maią długości i podobieństwo do słoniowych zębow.

ERFURT d. 19 pazdziernika. Dary Napoleona dla miasta Jena 300 t. Frankow przenoszą. Naczelnik gwardyi naszey Thron otrzymał dar 2000 Talerow wartuiący. Kupcowi Triebel, w którego domie Napoleon mieszkał, darował pierscień brylantowy i 50 luidorow, siestrze iego P. Wolf 100 dukatow. Officyerom gwardyiskim dostały się pierścienie i inne podarki. X. Weymar stawi na górze Eters monument na pamiątkę bytnosci W. Monarchow. Przedmiotem Kongresu miał bydź pokoy powszechny, i dla tego gońce do Londynu wyprawieni; mówią przytem że Xiążęta ligi Reńskiey nieposzlą nigdzie ich woyska: iednak Xże Gdański Lefevre mianowany iest wodzem woysk XX. Prymasa, Nassau, Baden i dalszych. Napoleon dnia 15 o godzinie 12 w nocy przyiechał do Moguncyi, a 16 z rana wyiechał, oglądał fortyfikacye Landau.

Król Saski darował kosciołowi w którym mszy codzieńnie słuchał 2000 talerow, Xiędzu mszą odprawuiącemu 100 luidorow. W Saxonii kazał zaiąc konskrypcyą wszystkich niewyymuiąc żonatych ktorzy tylko skończyli lat 18, a nieprzeszli 35. Dnia 1 listopada stanoł w Warszawie w zamku.

Król Bawarski przez Bambergę Norimbergę do Munich powrócił. Xże Badeński kazał zaymować w konskrypcyą młodzieńcow od lat 20 do 25 niewyimuiąc od tego prawa, tylko urzędnikow i uprzywileiowanych, iednego syna w każdey familii, i dzieci kupcow, ktorzy co rok w handlu maią kapitał 50 t. ryńskich wynoszący.

Wszyscy Marszałkowie Francuzcy udadzą się do Hiszpanii; Marszałek Davoust Xże Averstat w Niemczech komendę obeymie. Gotuią w Prusiech regestra tego co Francuzi wybrali. Xże Wilhelm uroczyście był przyimowany w Berlinie.

MEDYOLAN d. 12 pazdziernika Rozboynicy przez nieprzyiacioł lądu opłacani wmówili niektórym gromadom, że konskrypcya ich wszystkich do obozow poprowadzi. Zgromadzili się przeto w liczbie 700 na górze Rocco, która panuie nad tą stolicą; 50 Dalmatow spędziło ich ztamtąd, lecz w nocy zbóyce pokazali się i na miasto uderzyli. Zagrożeni mieszkańce rabunkiem, ięli się oręża i po trzygodzinney bitwie całą kupę rozpędzili. Szef batalionu Perrin dobył miasta Force, gdzie oni od 1799 roku kryli się.

Z Neapolu piszą dnia 8 że G. Lamarque z 2000 żołnierzy nocą wypłynoł dnia 3, nazaiutrz rano attakował ze wszystkich stron wyspę Capraio, batterye Angielskie iedne po drugich zostały zdobyte: ieńcow 900 wzięto, których iuz przyprowadzono do Neapolu: zamek ieden iest w ręku Anglikow, lecz i ten nie długo poddać się musi. Tym sposobem zdobyły woyska Francuzkie i Neapolitańskie wyspę Capraia, którą Anglicy lat dwie trzymaiąc stołeczny port zamykali.

Wyszło opisanie wyspy Sycylii sławney w starożytności, kiedy Ateńczykowie Syrakuzy dobywali; w którey Kartagińczykowie idąc z Rzymianami w zapasy po trzech woynach sami byt własny stracili. Leży na morzu środziemnym małą ciaśniną od Neapolitańskiego Królestwa przedzielona, w którey dawniey dwie skały niebespieczne żeglarzom były. Ta wyspa Spichrzem Rzymu nazywana, na niey w czasie nieszporow Francuzów wyrznięto; i dotąd rzeź ta nieszporami Sycyliyskiemi zwie się. Na niey dziś mieszka Król Ferdynand 4 z Neapolu wygnany Kray równy oprócz góry Etny która ogień wyrzuca. Ma 1655000 mieszkańców Miast 39, żyżność rzadka. Licząc na dukaty, przedaią tam co rok pszenicy za 500 t. ięczmienia za 800 t. lnu i pieńki za 72 t. oleiu za 144 t. oliwy za 72 t. iedwabiu za 1350 t. pistacyi za 6300, migdałow za 300 t. orzechow za 121 t. cytryn i soku, pamarancz, bergamot za 30 t. chleba S. Jańskiego za 90 t. kory do farbowania kapeluszow za 25 t. fig rozynek za 30 t. manny za 200 t. sody za 330 t. lukrecyi, za 72 t. skur za 200 t. siarki za 180 t. much Hiszpańskich za 78 t. ryby za 60 t. sardeli za 90 t. soli za 200 t. ryziń do papierni za 24 t. gummy kremortartari, towarow iedwabnych za million. Ogułem przedaią za dukatów 11002100.

Kray Neapolitański mniey żyżny, iednak tego roku Król Joachim pozwolił przedać puł milliona beczek zboża. Połow koralow szczęśliwie poszedł. Król zaciąga dwa regimenta pieszy i konny Velites zwane. Wezuwiusz zapalać się zaczyna; doświadczeni postrzegli iuż wiele fenomenow, króre poprzedzaią wyrzucenie lawy.

W Wenecyi aresztowano Konsula Hiszpańskiego i wiele osob, które publicznie z pogorszeniem o interessach politycznych rozmawiały. Wywoz surowego iedwabiu zakazany. Wice Król iest w Monza.

W Wilnie w Drukarni XX. Piiarów Wileńskich.

DODATEK